

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg

og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EU-sekr.	10. april 2001

Under henvisning til Europaudvalgets skrivelse af 21. marts 2001 (Alm. del – bilag 970) vedlægges Udenrigsministeriets besvarelse af det deri stillede spørgsmål nr. 157.

UDENRIGSMINISTERIET Den 10. april 2001

Nordgruppen JT.3, j.nr. 400.A.jur

Juridisk Tjeneste EU-sekr. j.nr. 400.A.5-4-3.

Besvarelse af spørgsmål 157 af 21. marts 2001 fra Folketingets Europaudvalg (Alm. del – bilag 970).

Spørgsmål:

"Ministeren bedes – som lovet på Europaudvalgets møde den 16.marts 2001 - oversende et notat vedrørende anvendelsen af art 308 som hjemmel i forbindelse med vedtagelsen af en statut for europæiske politiske partier."

Svar:

Kommissionen har fremsat forslag til en Rådsforordning baseret på TEF art 308 om vedtægter for og finansiering af europæiske politiske partier. Forslaget har to hovedelementer: For det første en adgang til at europæiske partier og partigrupper kan få deres vedtægter registreret hos Europaparlamentet. Der opstilles en række betingelser for at kunne opnå og opretholde en sådan registrering. For det andet en adgang for europæiske partier til at kunne modtage støtte direkte fra EFs budget. Ud over at partiet skal være registreret opstilles en række yderligere krav, betingelser og regler vedrørende en sådan finansiering.

Selv om dette ikke direkte fremgår af teksten, synes selve registreringsordningen i alt væsentligt at måtte ansues som en betingelse, der skal opfyldes for at kunne modtage støtte fra EF's budget, idet der ikke synes at være knyttet (andre) selvstændige retsvirkninger til registreringen.

Behandlingen af forslaget i Rådsregi er først lige påbegyndt. På det første møde på arbejdsgruppeniveau gav en medarbejder fra Rådets Juridiske Tjeneste (RJT) imidlertid mundtligt udtryk for, at man havde en vis tvivl med hensyn til om betingelserne i TEF art 308 var opfyldt. RJT har dog ikke givet nogen skriftlig udtalelse i sagen. Sålænge der ikke foreligger nogen skriftlig udtalelse fra RJT, kan det ikke vides, hvordan de nne juridiske tjeneste vil vurdere forslaget.

Det vil være normal praksis vedrørende behandlingen af et forslag i EF at hjemmelsspørgsmål først afklares endeligt når substansspørgsmål som vil kunne give anledning til ændringer af forslaget er afklaret. Dette hænger sammen med, at forslaget først på dette tidspunkt har en tilstrækkelig præcis og klarlagt formulering til, at det egner sig til en vurdering i forhold til traktatens hjemmelsbestemmelse r. Endvidere vil der ikke længere være udestående i teksten, hvis afklaring vil kunne ændre en stillingtagen til hjemmelsspørgsmål.

Det siger sig selv, at man fra dansk side ikke vil tage stilling til hjemmelsspørgsmålet før der foreligger en langt højere grad af afklaring af såvel de indholdsmæssige, som de retlige problemstillinger.

I det følgende anføres en række generelle bemærkninger om anvendelsen af TEF art 308 i forhold til Kommissionens forslag.

- I Nice-traktaten er der - som et ny art 191, stk.2 i TEF - indsat en udtrykkelig hjemmel til, at Rådet "efter fremgangsmåden i art 251 fastsætter statuten for politiske partier på europæisk plan og navnlig reglerne for deres finansiering". I erklæring nr. 11 til Nice-traktatens slutakt minder regeringskonferencen bl.a. om, "at bestemmelserne i art 191 ikke medfører overførsel af kompetence til Det europæiske Fælesskab og ikke berører anvendelsen af de relevante nationale forfatningsmæssige bestemmelser. Finansieringen af politiske partier på europæisk plan over De Europæiske Fællesskabers budget kan ikke anvendes til direkte eller indirekte finansiering af politiske partier på nationalt plan".

En retsakt om det foreliggende emne vil derfor kunne vedtages med kvalificeret flertal med hjemmel i TEF art 191, stk. 2 fra det tidspunkt, hvor Nice-traktaten måtte være ratificeret.

- Justitsministeriet har i sin redegørelse af 27. februar 2001 om statsretlige spørgsmål i forbindelse med Nice-traktaten givet udtryk for, at art 191, stk. 2 ikke indebærer nogen overladelse af beføjelser i henhold til grundlovens § 20.
- En forordning baseret på TEF artikel 308 skal opfylde de betingelser som opstilles i bestemmelsen, dvs. *at* traktaten ikke indeholder anden hjemmel, *at* foranstaltningen er påkrævet, *at* den tilsigter at virkeliggøre et af Fællesskabets mål og *at* foranstaltningen ligger inden for fællesmarkedets rammer. Traditionelt opfattes henvisningen til Fællesskabets *mål* og *rammer* som en henvisning til t raktatens øvrige bestemmelser, navnlig bestemmelserne om Fælleskabets politikker og opregning i artikel 2 og 3 om mål og rammer. Om en foranstaltning må anses for *påkrævet* er en politiske vurdering, der foretages af Rådet.
- I Kommissionens forslag anføres i præamblen at "iværksættelsen af de i denne forordning fastsatte foranstaltninger bidrager til gennemførelse af målene for Den Europæiske Union. Traktaten indeholder ikke andre gennemførelsesbeføjelser til vedtagelsen af denne forordning end art 308." Det kan således noteres at to af betingelserne i TEF art 308 er omtalt, mens den tredje betingelse, hvorefter der skal være tale om en handling som ligger inden for Fællesmarkedets *rammer* ikke er nævnt. I begrundelsen for forslaget omtales imidlertid, at "en bedre organiseret politisk debat påvirker valgene, vælgernes beslutning om at stemme og de politikker, der skal gennemføres, og den vil bidrage til institutionernes funktion inden for de områder, der er omfattet af traktaten, som f. eks. De fire friheder, der er omhandlet i traktatens art 14, stk.2." Kommissionen begrun der således forslaget med en henvisning til de rammer, der eksisterer for Fællesskabet, omend dette ikke er eksplicit fremhævet i forslagets præampel.

- Det kan umiddelbart forekomme vanskeligt at se den direkte forbindelse i Kommissionens begrundelse mellem støtte til politiske partier og reglerne om fri bevægelighed, som da også kun nævnes som et eksempel. Kernen i Kommissionens argumentation synes imidlertid at være den, at forslaget vil bidrage til at forbedre mulighederne for varetagelsen af arbejdet i Europa-parlamentet for de partier og grupperinger, som er repræsenteret i Europa-parlamentet. I vurderingen af, om dette er tilstrækkeligt til at opfylde betingelsen i art 308, må indgå bl.a. følgende elementer:
- Ingen medlemslande vil selv kunne regulere vedtægter for tilskud til europæiske politiske partier.
- Fællesskabsretten indeholder en række eksempler på vedtagelse af retsakter i særdeleshed i tilknytning til oprettelse af institutionelle organer, hvor medlemslandene på tilsvarende vis formentligt ikke kunne – eller i hvert fald ikke kunne tænkes – at vedtage regulering. Som eksempler kan nævnes forordningerne vedrørende oprettelse af et europæisk samarbejdsagentur for AVS-landene, oprettelse af et europæisk erhv sesinstitut, oprettelse af et europæisk overvågningscenter for narkotika og narkotikamisbrug samt oprettelse af et oversættelsescenter for Den europæiske Unions organer. Disse forordninger er alle vedtaget med hjemmel i 308 og opretter og regulerer specifikke forhold af betydning for funktionen af EU/EF-organer.
- EF yder støtte til en række formål via det fælles budget også vedr. emner, hvor EF ikke nødvendigvis har hjemmel til at regulere borgernes forhold.

Det følger af EFs generelle system, at udbetaling af midler fra budgettet normalt kræver et dobbelt retsgrundlag, dvs. dels en budgetpost vedtaget af budgetmyndigheden, dels et selvstændigt retsgrundlag for afholdelsen af udgiften. Det selvstændige retsgrundlag vil typisk være en retsakt fra Rådet. Vedtagelsen af en retsakt vil være nødvendig for at der kan afholdes udgifter som forudset. Som eksempel kan nævnes at Fællesskabet siden 1989 på ad hoc basis har ydet støtte over Fællesskabets budget til Den Internationale Fond for Irland, som blev oprettet i 1985 med det formål, at fremme den økonomiske og sociale udvikling og opmuntre til kontakt, dialog og forsoning mellem nationalister og unionister i hele Irland. Med hjemmel i artikel 235 blev der ved forordning nr. 2687/94 om finansielle bidrag fra Fællesskabet til Den Internationale Fond for Irland, vedtaget en 3-årig ramme for den &a ring;rlige støtte. Denne støtte er siden blevet videreført senest ved forordning 214/2000 af 24. januar 2000.

Fra dansk side lægger man vægt på, at arbejdet i Rådsregi i første række koncentrerer sig om de indholdsmæssige aspekter af forslaget. Når disse måtte være afklaret, vil der på et præcist grundlag være basis for at tage stilling til, hvorvidt TEF art 308 indeholder fornøden hjemmel til forslaget, eller om dets vedtagelse må afvente at bestemmelsen i REF art 191, stk.2 bliver anvendelig i forbindelse med Nice-traktatens ikrafttræden.